

Čís. 4867.

Neobsahují-li stanovy akciové společnosti nic o tom, že odpovědnost jednotlivých členů správní rady (výkonného výboru) při vedení záležitostí může býti omezena na určité obory neb oddíly, aniž si oni členové sami rozdělili péči o jednotlivá obchodní odvětví tak, že rozdělení to mělo podle pravidel obchodního života za účinek zproštění povinnosti dohledu nad obchody, jež dotyčnému orgánu výslovně přikázány nebyly, jsou všichni členové správní rady a výkonného výboru zásadně povinni starati se náležitě o veškeru obchodní činnost společnosti, a lze je činiti zodpovědnými s hlediska § 486 c) tr. zák. (jako orgány podniku) nejen za všechna opatření správní rady a výkonného výboru, opírající se o usnesení, k nimž došlo za jejich souhlasu nebo bez jejich výslovného odporu, nýbrž i za ta, jež byla učiněna beze svolení správní rady nebo výkonného výboru tím kterým činitelem společnosti svémocně, pokud se jim nevzepřeli a neusilovali o to, by jim bylo čeleno; to platí i o zodpovědnosti za nepořádné vedení knih (§ 486 a) tr. zák.).

Vzali-li obžalovaní na sebe ony funkce, nezáleží na tom, že je nemohli zastávat buď fysicky nebo proto, že na ně svými znalostmi nestačili.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1933, Zm I 908/31.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaných proti rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 5. května 1931, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 1 a 2 tr. zák. a § 486 a), c) tr. zák.

Z d ů v o d ů:

Zmatečným stížnostem obžalovaných nelze přiznati oprávněnost. Nalézací soud zjistil, že všichni obžalovaní byli přítomni schůzím správní rady a výkonného výboru, na nichž bylo nejen mluveno o úvěru, o potížích s jeho splácením, jakož i vůbec o obtížné peněžní situaci firmy. Dle toho předpokládá nalézací soud nikoliv snad, že všichni obžalovaní byli přítomni všem oněm schůzím, což by ovšem neodpovídalo obsahu příslušných protokolů, nýbrž jen, že jeden každý z obžalovaných byl přítomen alespoň některé schůzi správní rady nebo výkonného výboru, při níž došlo k projednání toho kterého úvěru, aniž bylo s náležitou opatrností uvaženo, bude-li lze vypůjčené částky včas splatiti a aniž by byl brán zřetel k hospodářské síle společnosti, která, nemajíc přiměřeného kapitálu, hned od prvopočátku pracovala s úvěrem, při níž dále byly projednávány různé obchody a mluveno bylo o finanční tísní společnosti. Ježto stěžovatelé netvrdí a vzhledem k obsahu protokolů ani důvodně tvrditi nemohou, že při oněch schůzích projevíli nesouhlas s dotyčnými opatřeními a obchody, jest již proto bezdůvodnou výtku, že v rozsudku nebylo odůvodněno, že se obžalovaní činů jim za vinu dávaných — objektivně — dopustili (§ 486 c) odst. 1 tr. zák.).

Podle toho není ani správným, že nalézací soud opírá odsuzující výrok jen o skutečnost, že obžalovaní byli členy správní rady a výkonného výboru, takže stěžovatelé námitkou, že to nestačilo k naplnění pojmu zákonem předpokládané činnosti, vůbec neprovádějí zmatek dle čí. 9 a) § 281 tr. ř. po zákonu. Avšak, i kdyby obžalovaným nebylo prokázáno, že to které s hlediska skutkové povahy § 486 čí. 1 a 2 tr. zák. závadné opatření výslovně nebo mlčky schválili, mohli přece v ohledu tom býti činěni zodpovědnými. Podle § 8 (9) stanov náležela správní radě vrchní správa společnosti, kontrola obchodování a dozor nad osobami, pověřenými bezprostředním vedením obchodu. Podle § 11 (12) stanov spadalo do její působnosti rozhodovati a zařizovati ve všech záležitostech, jež nebyly výslovně vyhrazeny valné hromadě, Bezprostřední vedení obchodu příslušelo výkonnému výboru. Stanovy neobsahují nic o tom, že by snad zodpovědnost jednotlivých členů správní rady při vedení záležitostí společnosti byla mohla býti omezena na určité odbory neb oddíly. Ježto pak stěžovatelé ani netvrdí, že si snad mezi sebou rozdělili péči o jednotlivá obchodní odvětví tak, že rozdělení to mělo podle pravidel obchodního života za účinek zproštění povinnosti dohledu nad obchody, jež dotyčnému orgánu výslovně přikázány nebyly, byli všichni obžalovaní jako členové správní rady (a výkonného výboru) zásadně povinni starati se náležitě o veškeru obchodní činnost společnosti (Altmannův Komentář I., str. 938). Dle toho bylo lze obžalované činiti zodpovědnými nejen za všechna opatření správní rady a výkonného výboru, opírající se o usnesení, k nimž došlo za jejich souhlasu anebo bez jejich výslovného odporu, nýbrž i za ta, jež byla snad učiněna bez svolení správní rady nebo výkonného výboru tím kterým činitelem společnosti svémocně, pokud se jim obžalovaní — neplníce svoji ze stanov plynoucí povinnost a dopouštějíce se takto činů těch chování i jen pasivním (*commissio per ommissionem*, srov. Löffler v Bartschově komentáři II. str. 446) — nevzepřeli a neusilovali o to, by jim bylo čeleno. To platí zejména též pokud jde o odpovědnost za nepořádné vedení knih. Obžalované nemůže tu omluviti ani vlastní neznalost účetnictví, když nemohou poukázati k tomu, že se pomocí odborně vzdělané a důvěry hodné osoby o stavu obchodních knih alespoň námátkou přesvědčovali. Tím více pak stačilo k naplnění skutkové podstaty čistě *ommissivního* deliktu nenavržení vyrovnání nebo zahájení vyhlášení úpadku, jestliže obžalovaní neučinili žádných kroků k tomu směřujících. Dovolávají-li se stěžovatelé na svoji omluvu »samovlády« inženýra P-ého nebo Emila K-e a B-ho nebo důvěry, opírající se o odbornické schopnosti toho kterého činitele společnosti, není to podle toho, co uvedeno, na místě. K námitce obhájce obžalovaného Adolfa S-a, přednesené teprve při roku o zmateční stížnosti, že za současných hospodářských poměrů jsou voleni nebo stávají se orgány podniku ve smyslu § 486 c) tr. zák. lidé, jimž buď pro počet takových funkcí, které zastávají nebo pro rozsah podnikaných obchodů není vůbec ani možno, aby funkce takové zastávali, buď již prostě pro fysickou nemožnost nebo proto, že vedení obchodu, s nímž je jejich funkce spjatá, často ani nerozumí, stačí odvětiti, že právě již tím, že někdo vezme na sebe ta-

kovou funkci, ač ví, že ji nebude moci zastávatí buď fysicky nebo proto, že na ni svými znalostmi nestačí, jest naplněn zákonný pojem nedbalosti ve smyslu § 486 tr. zák., dojde-li pak důsledkem toho k následkům v tomto zákonném ustanovení předpokládaným.

Čís. 4868.

Náležitosti skutkových podstat § 81 a § 312 tr. zák.

Přestupek § 4 zák. proti útisku a na ochranu svobody ve shromážděních.

Výkon práv a povinností, jichž nabyl občan volbou do obecního zastupitelstva, je podmíněn složením slibu věrnosti Československé republice; odmítnutím slibu stal se zvolený pouhým posluchačem; rušil-li pořádek v zasedací síni (ujav se svémocně slova, ač mu v tom bylo bráněno), požívá obecní strážník, odstraňuje ho z příkazu orgánu dohlédacího (politického) úřadu ze zasedací síně, ochrany § 68 tr. zák.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1933, Zm I 309/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 23. února 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., přestupkem podle § 312 tr. zák. a přestupkem podle § 4 zákona proti útisku ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost vytýká napadenému rozsudku zmatečnost čís. 5 a čís. 9 a) § 281 tr. ř., je však ve všech směrech neodůvodněna.

Proti odsouzení pro zločin § 81 tr. zák. namítá stížnost, že prý není »skutkově« zjištěno, že se dotknutí strážníka F-a, které soud označuje (v rozsudku) jako rýpnutí, stalo »výslovně« v úmyslu zmařiti služební výkon strážníkův. Námitka je v příkrém rozporu s výslovným zjištěním rozsudku, že se stěžovatel bránil svému vyvedení z místnosti, rýpnul do strážníka . . . v tom zřejmém úmyslu, by služební výkon strážníkův tímto násilným vztažením ruky zmařil, a zabránil tím skutečně svému vyvedení. Závaznosti pro hmotněprávní přezkoumání rozsudku (viz čís. 3 druhého odstavce § 288 tr. ř.) pozbylo by zjištění to jen, kdyby stížnost dokázala formální jeho vadnost podle čís. 5 § 281 tr. ř., což se stížností nepodařilo. K žádné z vad uvedených v § 281 čís. 5 tr. ř. výčetmo, nanejvýš k vadě (naprostého) nedostatku důvodů nepoukazuje stížnost výtkou, že skutek, jak je zjištěn, — rýpnutí nebo, jak na jiném místě rozsudku uvedeno, vrazení do strážníka — nemusí se díti právě v úmyslu zmařiti služební výkon strážníka; stačí, že úsudek z takového jednání na uvedený úmysl je logicky možný a přípustný, byť ne právě nutný. Poznámku stížnosti, že rýpnutí nebylo nijak zvláště intensivní, lze prostě odkázati na rozsudečné zjištění, že stěžovatel rýpnul (vrazil) do strážní-